

Toelichting bij de Roadmap iECK – MBO 2013-2016

Van: H-P Köhler, projectmanager iECK Distributie & Toegang
Aan: Programmagroep & Stuurgroep leden van het iECK programma
Datum: 4 februari 2014

1 Inleiding

In januari 2013 is het iECK programma gestart met als opdracht een beheerste implementatie van de ECK standaard Distributie & Toegang. Met behulp van deze standaard willen de onderwijssectoren en marktpartijen de toegang en het gebruiksgemak van (digitaal) leermateriaal aanzienlijk verbeteren. Bijkomend doel is dat de keten ook transparanter wordt.

Het iECK programma bouwt in het MBO voort op de resultaten van het LiMBO programma. Dit document beschrijft de meerjarige roadmap van de implementatie van LiMBO en ECK specificaties. De inhoud is afgestemd met en opgesteld door de leden van de MBO programmagroep waarin scholen, uitgevers, distributeurs en software leveranciers zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is het document besproken in het 'operationeel overleg', waarin praktische en technische aspecten van de implementaties worden afgestemd tussen programma en marktpartijen.

Deze roadmap wordt ter goedkeuring aangeboden aan de iECK stuurgroep op 10 februari 2014.

Doel van de roadmap is dat er een commitment ontstaat tussen marktpartijen en scholen en tussen marktpartijen onderling. Elke organisatie is zelf verantwoordelijk voor de implementatie in de eigen systemen en voor de financiering daarvan. Met de roadmap willen we afspraken maken over hoe we als keten gezamenlijk stappen kunnen zetten door de ECK standaard te implementeren. Met als doel een aanzienlijke verbetering ten aanzien van het inloggen, bestellen, leveren en gebruiken van leermiddelen.

Deze notitie is een toelichting bij de roadmap iECK – MBO 2013-2016. In deze notitie beschrijven we in paragraaf 2 wat de status is van de ECK standaard Distributie en Toegang en de LiMBO specificatie. Paragraaf 3 bevat een toelichting bij de implementatieroadmap. Hierin maken we onderscheid tussen zeven technisch-functionele domeinen. Elk domein beschrijft de implementatie stappen die nodig zijn om in het schooljaar 2015 – 2016 te spreken van een succesvolle leermiddelen keten. Paragraaf vier beschrijft de huidige status van de implementatie per deelnemer in detail.

2 Versies van de ECK standaard D&T

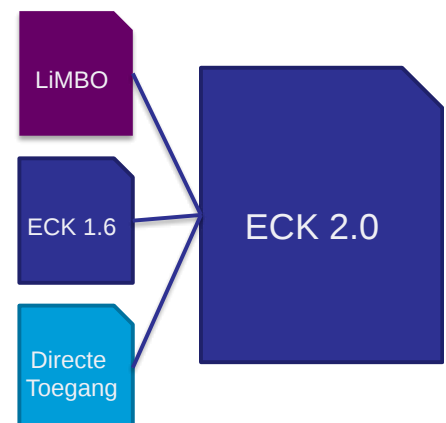
In het ECK2 programma zijn een referentie model en een technisch model ontwikkeld voor de Distributie & Toegang van leermiddelen. Deze standaarden hebben als doel het beschrijven van een technisch werkende keten waarin leermiddelen geselecteerd, besteld, betaald, gedistribueerd en toegankelijk gemaakt kunnen worden. Dit standaardisatietraject is afgerond in januari 2013. Op dat moment is de 1.5 versie van de standaard geregistreerd door de standaardisatieraad van EduStandaard. De standaard beschrijft alle bouwblokken en alle koppelingen tussen deze bouwblokken. De standaard beschrijft niet door wie welke bouwblokken geleverd moeten worden. Dit is één van de belangrijke argumenten om het iECK programma te starten. In het implementatieprogramma iECK maak je als keten afspraken maken over wie welke bouwblokken zal gaan leveren en in welk tempo deze ontwikkeld en aangeboden kunnen worden.

Het iECK programma bouwt voort op LiMBO!

Parallel aan het ECK2 programma is het LiMBO programma gestart, met als doel een aanmerkelijke verbetering in de toegang tot digitaal leermateriaal. Dit traject heeft in het schooljaar 2012 – 2013 de ECK methodiek gecombineerd met bestaande bouwstenen van Directe Toegang uit het VO en het gebruik van een uniek leerlingnummer wat wordt doorgegeven door de Kennisset federatie. De focus van LiMBO was om te laten zien dat er besteld, betaald en geleverd kon worden op basis van een uniek leerlingnummer. Vouchers zijn niet meer nodig en alle koppelingen verlopen middels een Single Sign On.

Van LiMBO naar ECK

Het uitgangspunt van het iECK programma is dat er in de MBO sector wordt voortgebouwd op de successen van het LiMBO programma. Betrokken leveranciers willen graag de LiMBO methodiek toepassen op een groter aantal scholen. Dit is in het afgelopen jaar gerealiseerd door op vijf scholen, met vijf uitgevers, twee distributeurs en een ELO leverancier de methodiek toe te passen. Op dit moment zit het programma in de volgende fase en wordt er gewerkt aan verbreding van de LiMBO-implementatie op basis van de ECK standaard Distributie & Toegang. Deze standaard is nog niet als zodanig geïmplementeerd, maar is wel door de standaardisatieraad van EduStandaard vastgesteld. De verschillen worden in detail weergegeven in paragraaf 4 van deze notitie. De huidige implementaties in het VO (Directe Toegang) en MBO (LiMBO) hebben er voor gezorgd dat de leveranciers een grote behoefte hebben om niet toe te werken naar een implementatie van de huidige ECK standaard distributie en toegang 1.6. Maar om in gezamenlijkheid toe te werken naar een ECK 2.0 versie waarin recht wordt gedaan aan de geïmplementeerde bouwstenen in het VO en MBO. Deze ontwikkeling is zeer recent en zal door het programma uitgewerkt worden tot een plan van aanpak.

3 Roadmap per domein

De roadmap is beschreven in 7 technisch-functionele domeinen. Elk domein wordt in deze paragraaf inhoudelijk toegelicht door te beschrijven wat de usecases, bouwblokken en ontwikkelingen zijn. Er is per schooljaar op hoofdlijnen beschreven waar we staan en waar we met elkaar naartoe werken.

3.1 Authenticatie & Autorisatie

Authenticatie is het proces waarbij iemand nagaat of een gebruiker, een andere computer of applicatie daadwerkelijk is wie hij beweert te zijn. De autorisatie beschrijft het proces waarin een persoon wel of geen rechten krijgt op het benaderen van een object. In de leermiddelenketen wordt hiermee de toegang tot het leermiddel bedoeld. Deze processen worden in de MBO sector ondersteund door centrale voorzieningen zoals de Kennisnet federatie en SURF Conext. Deze voorzieningen verbinden de identity provider van een school met elke service provider die een koppeling heeft gemaakt met de federatie. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid dat gebruikers Single Sign On kunnen inloggen bij alle producten en diensten waartoe toegang is gegeven.

2013 – 2014

Uitgangspunt in het MBO is dat de authenticatie een publieke taak is, die wordt uitgevoerd door de Kennisnet federatie. In het MBO zijn er 55 scholen en 12 uitgevers verbonden met deze federatie. In het LiMBO en iECK programma leveren op dit moment 5 scholen een uniek leerlingnummer aan de leveranciers die de ECK systematiek toepassen. Met behulp van dit leerlingnummer kunnen uitgevers zonder voucher toegang geven aan leerlingen die een licentie hebben.

2014 – 2015

Doel is dat minimaal 15 scholen de Kennisnet federatie gebruiken om hun ECK leveranciers het unieke leerlingnummer door te geven. De systematiek werkt, maar heeft als nadeel dat verhuizingen of de overstap van een school niet gefaciliteerd kunnen worden. Het iECK programma is daarom in gesprek met het SION programma, waarin wordt gewerkt aan een oplossing voor het persistent uniek identificeren van leerlingen en instellingen (zie paragraaf 3.2)

2015 – 2016

Het iECK programma maakt gebruik van de laatste ontwikkelingen op het gebied van authenticatie en autorisatie. Zo zijn er ontwikkelingen die bewegen naar een landelijk eID stelsel. SURF, DUO en Kennisnet zijn met elkaar in gesprek om te kijken welke gezamenlijke stappen er ondernomen moeten worden om aan te sluiten op dit eID stelsel. Het iECK programma volgt deze ontwikkelingen actief en wordt ook gezien als belangrijke usecase.

3.2 Identificatie keten elementen

In de leermiddelen keten is het noodzakelijk dat bepaalde elementen uniek identificeerbaar zijn. De elementen die we in het iECK programma erkennen zijn; de leerling, de docent, de instelling en het leermiddel. Tijdens het distributie en toegangsproces moeten deze elementen namelijk met elkaar gekoppeld kunnen worden.

2013 – 2014

In eerste instantie werkt het programma aan distributie en toegang op leerling niveau. Er is daarom gefocust op de verdere uitrol van de LiMBO systematiek t.a.v. het unieke leerling ID (leerlingnummer@domeinnaam). Waardoor het gebruik van Vouchers niet meer nodig is. Het identificeren van de leermiddelen gebeurt op basis van EAN nummers. De identificatie van instellingen gebeurt op basis van de BRIN nummers die worden doorgegeven door de Kennisnet federatie, maar deze systematiek komt niet overeen met de bestellende eenheden zoals distributeurs ze erkennen. Distributeurs gebruiken daarom hun eigen registratie. De identificatie van instellingen en docenten is in dit schooljaar buiten de scope van de implementatie gehouden.

2014 – 2015

Het gebruik van de unieke leerling ID wordt verder uitgerold. Verder verkent het iECK programma met het SION programma hoe leerlingen en instellingen uniek geïdentificeerd kunnen worden. In de programmagroep is afgesproken dat het iECK programma geen wachtende houding aanneemt, maar dat er in het MBO gestart wordt met het verkennen en mogelijk uitrollen van een sector specifieke leerling ID. Onderzocht moet worden of deze werkwijze kan aansluiten op datgene in SION ontwikkeld wordt. Verder wordt er met de instellingen en marktpartijen binnen het programma gekeken naar een oplossing voor het identificeren van docenten. Ook dit is niet gemakkelijk aangezien in de leermiddelenketen niet alleen de docenten uit de personeelsregistratie toegang moeten krijgen tot docentmateriaal, maar ook uitzendkrachten en stagiaires. Het identificeren van de rol docent moet zorgvuldig gebeuren, aangezien er toegang wordt verleend in systemen waar het leerproces wordt bijgehouden.

2015-2016

Resultaten uit het SION en iECK programma worden door de keten geïmplementeerd.

3.3 Distribueren leermiddelen

De daadwerkelijke distributie van leermiddelen wordt ondersteund door drie ECK bouwblokken: de Order Service, de Distribution service en de Content location service. Via de OrderService worden bestellingen geplaatst bij een aanbieder van leermiddelen. Uitgangspunt is dat bij bestelling de besteller, betaler en begunstigde apart kunnen worden gespecificeerd. Een bestelling resulteert altijd in een bericht dat als een tegoed bij een Distribution service wordt geregistreerd. Dit tegoed kan worden omgezet in een licentie en wordt door de uitgever als linkje geplaatst m.b.v. de Content location service.

In de LiMBO ECK variant heten de bouwblokken anders, doordat ze zijn afgeleid van Directe Toegang:

1. Order service is in de huidige situatie de *bestel service*
2. De Distribution service de *publisher service*.
3. De Contentlocation service wordt vaak de *linkjes service* genoemd

2013-2014

Vijf uitgevers, twee distributeurs en een ELO leverancier hebben de LiMBO variant van deze drie services geïmplementeerd. Vijf verschillende ROC's hebben deze services vervolgens in de praktijk toegepast

2014- 2015

van Dijk educatie zal als derde distributeur, na Lisette Werter Groep en Dekkers, de LiMBO variant implementeren. Het programma heeft als doel gesteld vier nieuwe uitgeverijen toe te voegen. Hiertoe spreekt het programma nu met acht verschillende aanbieders. Hierin wordt gebruik gemaakt van de vraag van de deelnemende scholen.

Tevens werkt het programma aan de harmonisatie van de LiMBO bouwblokken en de ECK bouwblokken. Dit moet leiden tot een gedragen ECK 2.0 versie. Dit is met name in het distributie domein een aandachtspunt omdat hier de implementatie nu af wijkt van de ECK standaard distributie en toegang 1.6

2015-2016

Alle deelnemende partijen implementeren de ECK 2.0 versie van de beschreven bouwblokken.

3.4 Inzicht in licenties

Met de komst van het digitale leermateriaal zijn er ook verschillende licentiemodellen ontstaan in de leermiddelenketen. In het programma van eisen geeft de MBO sector duidelijk aan graag met de aanbieders te willen overleggen wat de meest gewenste licentievorm moet zijn.

De situatie ten aanzien van de verschillende licentiemodellen en de logistieke distributie vragen om inzicht. In de ECK standaard distributie en toegang is daarvoor de License service beschreven. Deze service kunnen aanbieders van leermiddelen implementeren zodat bijvoorbeeld een distributeur de status van de licentie kan uitlezen. Op deze manier kan een leerling inzicht krijgen in welke licenties hij heeft aangeschaft en hoe lang deze nog beschikbaar zijn.

2013-2014

EduActief, Deviant en Lisette Werter hebben de License Service getest en in overleg met het iECK programma aangepast.

2014-2015

Drie uitgevers en twee distributeurs implementeren de License Service zoals deze omschreven staat in de ECK 1.6 versie. Alle scholen/leerlingen die gebruik maken van de ECK methodiek kunnen van deze drie uitgevers de licentie status uitlezen.

2015-2016

Naar verwachting zullen ook andere uitgeverijen de License Service implementeren. Het aantal is afhankelijk van de behoefte uit de sector.

3.5 Leerling profiel

Profiel gegevens zoals NAW, Opleiding, School en Groep zijn in-principe niet nodig voor de distributie en toegang van digitale leermiddelen, omdat deze op basis van de unieke leerling ID kan verlopen. De praktijk is alleen dat de leermiddelenketen docenten en leerlingen ook de gewenste gebruiksfunctie wil bieden. Aanbieders van leermiddelen willen daarom de attributen Voornaam, Instelling en Groep gebruiken in hun applicatie. Deze en andere profielgegevens worden in de huidige situatie op ad hoc basis doorgegeven door scholen en hun leveranciers. Er zijn voorbeelden van bulk leveringen tussen leerling-administratiesystemen en uitgevers, waarbij Excel sheets via de mail worden verstuurd. Deze oplossingen voldoen niet aan de eisen uit de Wet Bescherming Persoonsgegevens. De ECK standaard beschrijft een Profile Service waarmee scholen in staat worden gesteld op een gecontroleerde manier profielgegevens van hun leerlingen door te geven aan hun leveranciers.

2013-2014

Geen activiteiten

2014-2015

In het operationeel overleg wordt de implementatie van de Profile service verkend en vergeleken met de bestaande UWLR oplossing en de mogelijke uitwisseling van attributen met de Kennisnet federatie. Beide oplossingen kunnen leerling-gegevens doorgeven, elk met hun voor- en nadelen. Doel is om vanuit het iECK programma een implementatieadvies te formuleren. Verwacht wordt dat dit advies gebruik zal maken van een Profile Service. Dit advies doet recht aan de 'Europese Privacy Verordening' die op korte termijn vastgesteld zal gaan worden.

2015-2016

Leveranciers van leerling-administratiesystemen en de uitgevers hebben het iECK advies uit 2014 opgevolgd en wisselen profielgegevens met elkaar uit wanneer de school/leerling hier toestemming voor geeft.

3.6 Leerresultaten

In het tweede kwartaal van 2013 is besloten de uitwisseling van leerresultaten op te nemen in de scope van het programma. De ECK standaard UWLR beschrijft hoe deze uitwisseling tussen uitgever en leerlingvolgsysteem of leerling administratie systeem kan verlopen. Nadat er in de PO sector is geëxperimenteerd met de standaard is nu binnen EduStandaard een door-ontwikkel traject gestart. De UWLR 1.0 wordt geharmoniseerd met de nieuwe EDEXML 2.0 standaard van Cito en zal ook samenwerken met de ESB berichten zoals deze in het MBO worden beschreven. Dit resulteert in een UWLR 2.0.

2013-2014 & 2014-2015

Geen activiteiten

2015-2016

Deelnemende uitgevers en LAS leveranciers implementeren de UWLR 2.0 standaard.

3.7 Selecteren leermiddelen

Het selecteren van leermiddelen ligt in het hart van het leermiddelenbeleid van elke school. Docenten bepalen in teams welke leermiddelen er door de leermiddelen coördinator op de boekenlijst worden geplaatst. Deze boekenlijst wordt bijna in alle gevallen ontwikkeld binnen een applicatie van de distributeur waarin alle bestelbare eenheden zijn opgenomen. Distributeurs geven aan veel werk te hebben aan het samenstellen van deze productcatalogus. De informatie wordt namelijk niet gestandaardiseerd aangeleverd door de uitgeverijen. De ECK standaard heeft hier de productlist service voor ontwikkeld. Hiermee kunnen uitgeverijen gestandaardiseerde metadata versturen waarmee een catalogus kan worden opgebouwd. De product List Service beschrijft hoe deze informatie gebruikt kan worden om er een boekenlijst van te maken.

2013-2014

Geen activiteiten

2014-2015

Twee uitgevers implementeren de productlist service om hun distributeurs de gestandaardiseerde metadata te kunnen versturen. Een software leverancier verkent de implementatie van de orderlist service om scholen in de toekomst te kunnen bedienen met een applicatie waarin de boekenlijst kan worden ontwikkeld.

2015-2016

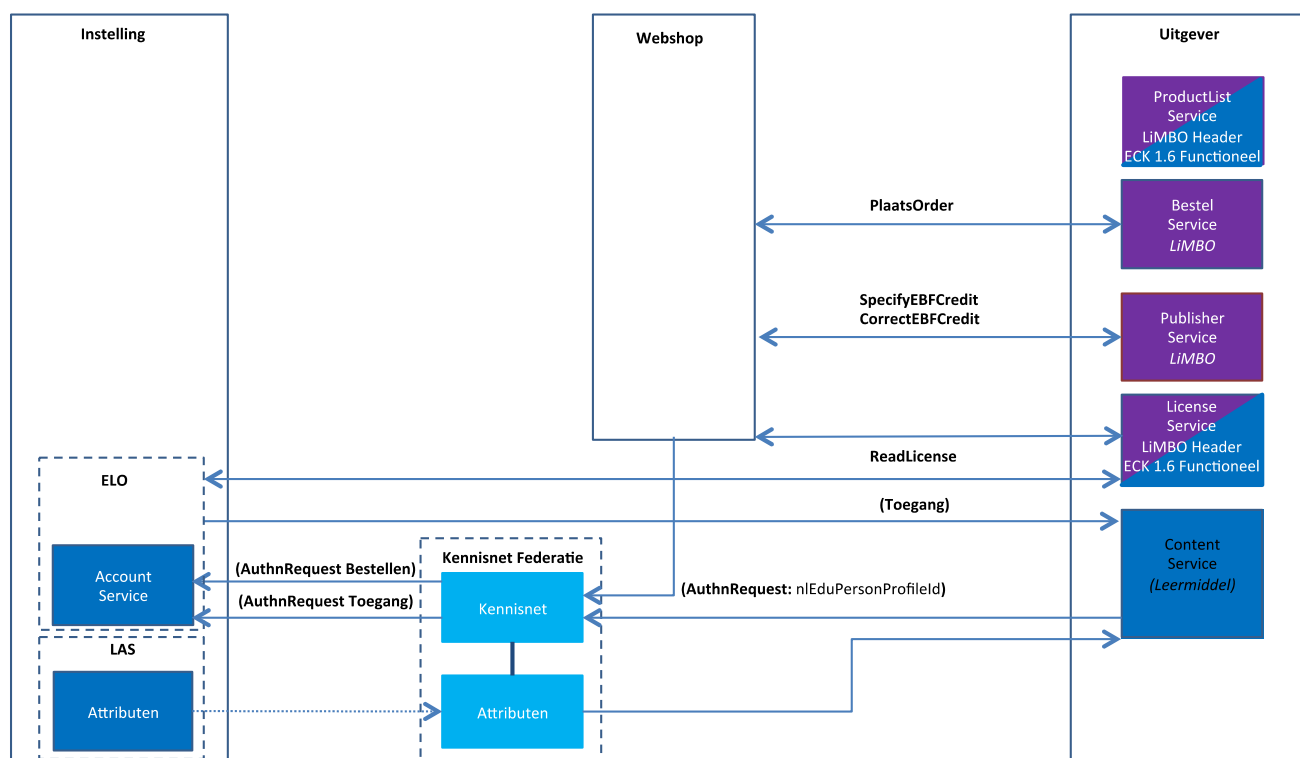
Doel is dat minimaal 8 uitgevers de product list service hebben geïmplementeerd en dat de deelnemende distributeurs/bestelomgevingen gebruik maken van de orderlist service.

4 Detail status van de implementatie in het MBO!

Tijdens het schrijven van deze notitie bevindt is de implementatie volop in beweging. Aan het begin van het kalenderjaar bevindt het iECK programma zich namelijk in de ontwikkelingsfase. Hierin werken alle betrokken leveranciers aan de verbetering van hun systemen zodat er in de maanden juli, augustus en september 2014 op meer plekken besteld, betaald en geleverd kan worden op basis van de ECK systematiek.

Minimaal 15 scholen werken op dit moment aan de voorbereidingen van de ECK implementatie. Het programma adviseert en ondersteunt deze scholen bij de visievorming en de ontwikkeling van het projectplan. In het operationeel overleg van het programma zijn de leveranciers verenigd en wordt er op technisch niveau gesproken over de gewenste implementatiestappen.

In onderstaande figuur worden de bouwblokken schematisch weergegeven. In de tabel op de volgende pagina is zichtbaar wie welke bouwblokken aanbiedt ten behoeve van het schooljaar 2014-2015. Deze tabel is aan verandering onderhevig.

Leden van het operationeel overleg:

Uitgevers	Bouwblokken 2013-2014	Bouwblokken 2014-2015
Thieme Meulenhoff	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)
Malmberg	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO) - Productlist Service (ECK) - License Service (ECK)
Deviant	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO) - License Service (ECK)
EduActief	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)
SPL	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)
Noordhoff	Geen	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)

Distributeurs	Bouwblokken 2013-2014	Bouwblokken 2014-2015
Lisette Werter Groep	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO) - License Service (ECK)
Van Dijk educatie	Geen	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO) - License Service (ECK)
Dekkers	- Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)	- Kennisnet federatie - Bestel Service (LiMBO) - Publisher Service (LiMBO)

Software leveranciers	Bouwblokken 2013-2014	Bouwblokken 2014-2015
Threeships, N@tschool	- Kennisnet federatie - Linkjes Service (N@tschool)	- Kennisnet federatie - Linkjes Service (N@tschool)
IT Workz	Geen	- Kennisnet federatie - Order list service (ECK) - Order service (ECK) - Distribution service (ECK)
Topicus, EduArte	Geen	Kennisnet federatie

Het programma is in gesprek en heeft reële verwachtingen dat de volgende organisaties ook stappen zullen ondernemen ten behoeve van het schooljaar 2014-2015:

- Fronter (Pearson)
- It's Learning
- Magister
- Fundeon
- Kenteq
- SVH (Horeca Branchevereniging)
- Ontwikkelcentrum
- Visavi
- Aries
- Thinkquest
- Brinkman